

رازقی نری وال

اندیسینی

www.libtool.com.cn

په دود وروستیو پریو کی
چین تر د چاپ شو و آثار و سیمینار

ژوندون

دا کتاب داطلاعاتو او کلتور وزارت
له خوا بهوروستیو دوو پیړیو کی
د پښتو د چاپي آثارو د سیمینار په
مناسبت چاپ شو

www.libtool.com.cn

اندیښنې

(رازقی) نړیوال

نېټه: ۱۳۵۶ - ۱۹۷۷

کال

کابل - افغانستان

انتساب

* * *

* * *

* * *

په وروستيو دوو پيړيو کې
دېښتو د چاپ شوو آثارو د سيمينار
په وياړ

دا «اندېښنې» د ۱۳۵۶ کال دېښتو
د نړيوال سيمينار په درناوي هغو
خلکو ته اهدا کوم

چې په گران هيواد کې دننوی
جمهوری نظام

د مترقي اهدا فو په رڼا کې د
نيکه غه، سر لورې او پر مختللي
افغانستان د پاره صادقانه کاراوه چې
کوي.

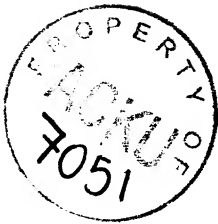
* * *

* * *

* * *

مخ	عنوان	گڼه
	مقدمه	۱-
۱	جمهوری سندرہ	۲-
۲	زما جنت وطنه !	۳-
۴	د انقلاب زلمی	۴-
۵	څنگه مبارزه ؟	۵-
۶	بنیکلی می هیواد دی	۶-
۷	د علم قربانیان	۷-
۸	د ځوان اردو عسکر	۸-
۱۰	د جمهوریت دلاری قهر مان شمېد ته	۹-
۱۱	د آزادی مین	۱۰-
۱۳	افغانی ملی سندرہ	۱۱-
۱۵	د جمهوریت په رڼا کی	۱۲-
۱۷	د وطنپالنې عقیده	۱۳-
۱۸	د جمهوریت سبا وون	۱۴-
۲۰	له میرونو ډکه هیواده!	۱۵-
۲۲	دنوی خاصه	۱۶-
۲۳	له اسرارہ ډک لیونتوب	۱۷-
۲۵	ای زما د ژوند امیدہ !	۱۸-
۲۷	د افغان ولس هیواده !	۱۹-
۲۸	آزادی که د ژوند نوم ؟	۲۰-
۲۹	زما پښتنه خاوره	۲۱-
۳۱	د جمهوریت پیغام	۲۲-
۳۳	ملی شمېد	۲۳-

مخ	عنوان	گڼه
۳۵	د آزادۍ پر بنسټه	۲۴
۳۸	زما سپيڅلو هیلو !	۲۵
۴۰	ای زما گرانه هیواده !	۲۶
۴۳	د وطنپالنې غرور	۲۷
۴۴	گران وطنه !	۲۸
۴۶	جمهوریت دی تل وی	۲۹
۴۷	د مبارزې مین	۳۰
۴۸	دمو جودیت مینه	۳۱
۴۹	خپلواکي رڼا ده	۳۲
۵۲	تجويز	۳۳
۵۳	د شتمنیو مالکه !	۳۴
۵۵	پښتو نستان او دنړۍ وخت زیری	۳۵
۵۷	د انقلاب ناری	۳۶
۵۸	حق زما پرخوا دی	۳۷
۶۱	ننی انسان یم	۳۸
۶۲	راز منه آشنا	۳۹
۶۳	د شاعر لنډه پیژندنه	۴۰

* * *

* * *

دا کتاب

زمونې ملي انقلاب د خپلو نورو اقتصادي او اجتماعي بدلونونو او اوښتونونو تر څنگ د ملي او مترقي کلتور دودې او پرمختيا د پاره لاره پرانستې او پدغه لاره کې يې مثبت او عملي گامونه اخستې دي.

د ملي او انقلابي فکر د پالنې او هڅونې په برخه کې د جمهوري دولت فعالې برخې افغان زلمي نسل ته د دې موقع په لاس ورکړه چې خپل انقلابي فکر په خپلوهنري تخليقاتو کېښي ځای کړي او شعر او هنر ته نوي روح وربښي .

چې له هغه جملې څخه يو هم ښاغلي رازقي دي چې زمون د زماڼي څخه يې نوي الها مات اخستې او دخپل هنري تخيل په جاي کې يې بيرته خپلې ټولنې ته وړاندې کړيدي . چې مونې يې دنوي او مثبت تفکريوه بيلگه بللای شو .

زه خوشحاله يم چې په دوو وروستيو پېړيو کې د پښتو د چاپ شويو آثارو د سيمينار په مناسبت د چاپ شويو کتابونو په لړ کې د دې زلمي شاعر د اشعارو د مجموعې وڅېړلو ته هم موقع ورکړ شوی ده .

پو هاند دکتور نوښت
د اطلاعات او کلتور وزير

جمهوری سندهره

گران افغانستانه ! جمهوری دی مبارک

داملي خپل وخت او آزادي دی مبارک

ای افغان او لسه! داندادي دی مبارک

سندره په ملي ژوند کی نیکمرغی دی مبارک

لوړ افغان په لوړی ترقی دی مبارک

گران افغانستانه ! جمهوری دی مبارک

لاپه زما نه درد غمندی اورنخوری نوره

تیره مرحله شوه د ظلم و نونداری نوره

نور به خښتېداند انسانې ښکلو حقوقو شو

واو ښتله پا نه ددی دپه ږی کمبختی نوره

مینه ورورولی، برا ږی دی مبارک

گران افغانستانه ! جمهوری دی مبارک

پا خیری ځوانانو او چمتو شمی دسپا په نوم

نوو آر زوگانو، نوی ژوند او دبقا په نوم

تیر نو زیاتې هیر کړی چی نور وخت مبارزی غواړی

لاپه شی پسی وړاندی دنهضت اهرتقا په نوم

زیری نوی نسله! کامیا بسی مو مبارک

گران افغانستانه ! جمهوری دی مبارک

زما

جنت

وطنه

که دی شنه شنه چمنونه که سمسوره دی باغونه
 دريو اوبونه ډک تل که ويالی دی يا ډنډ و نه
 تفکيتوب که طراوت دی رنگيني دی که رنگونه
 ښه فضا کی ښی وږ می دی سری با غچسې دی که گلونه
 که ښکلا او که جمال دی که هنر او يا کمال دی
 دنړی پر مخ جنته ! ای زما ښکلیه هیوا ده!
 د غه واپه هم دا ته یی
 دغه واپه هم دا ته یی

* * *

که دی دلته مست سیندونه په گډا که دی روډونه
 که چینی له کیفه ډکی که په خوږ دی ابشارونه
 ښایي که دستر تو ب دی داپراخ پراخ ډاگونه
 جگي تړی هسکې خوکی که لوړ غرونه یار غونه
 که شو کت دتا ترو دی که عظمت د سر درو دی
 د نړی پر مخ جنته ! ای زما ښکلیه هیوا ده

د غه واپه هم دا ته یی

د غه واپه هم دا ته یی

* * *

خزانې او که دولت دی که هستي موجودیت دی
 ! فغانی ښکلی خویو نه که میړانه یا غیرت دی
 شمېکړی او سر ښندلی که هست او شجاعت دی
 سر لوی دی که ویاړ نی که وقار او یا عزت دی
 دا نا موس او که ابروده ملیت دی که پښتو ده
 د نړۍ پر مخ جنته ! ای زما ښکلیه هیواد ده !
 د غه واپه هم دا ته یی
 د غه واپه هم دا ته یی

.

ولو لی که دخو دی دی جذبی که د مستی دی
 که دالو پی غوړی هیلې د رښتینې نیکمر غېی دی
 که جلوی د سولې امن که نفی د آزادۍ دی
 په وروړی برابرۍ کی اند یښنې که د دوستۍ دی
 د فطرت ښکلی رازو نه د ژوندون ژور رمزو نه
 د دنیا پر مخ جنته ! ای زما ښکلیه هیواد ده
 دغه واپه هم داته یی
 دغه واپه هم داته یی

* * *

شتمنی که د دنیا ده ژوند یتوب او که بقا ده
 دا ښایسته واقعیتو نه نعمتونه که ښکلا ده
 تجدد که تحول دی تنوع ده که لوړتیا ده
 د زړه سر که داشیا دی که جو غه په سرز ماده
 زماغوبنه ، زما وینه زما ساه، وجود او مینه
 که می کور که می دیره ده که مسکن یا هدیره ده
 چی دی نمانځم چی دی ستایم چی له تایمه اوستایم
 د جنت په شان وطنه !
 د غه واپه هم دا ته یی

* * *

دانقلاب زلمی

ویني می تود دی دی دو مړه نه چی می خودی یوسی
پوهه را سره ده هسې نه چی می مستی یوسی
خوا نی ولو لی او پیغلی هیلې بی توفان زړه کی
نه هغومره هم چی می یو نونه لیونی یوسی
زه یم چی غرور می قربانی ته په نڅا ورځی
نه دومره چی ژوند نه می شعور او هوښیاری یوسی
نن هم ډیر در دونه شه زما دمینی لاره کی
نه دومره چی ما ځنی احساس اورنگینی یوسی
داسرود د عشق چی زړو کی نه وینم ځورېږمه
نه هغومره هم چی می یو نونه لیونی یو سسی
زه کله غولېږم چسې تاریخ کی نوی باب یمه
زوی د حوا دئو اوزلمی دانقلاب یمه

ځنگه مبارزه

مبارزه ښايي بېکيره ، مقاومت ، پولادينه وي هم
 نه ماتيدونکې ، اصولي وي او متينه وي هــــم
 په قوي عزم تر وروستۍ شيبې دروند پوري وي
 تر آخيري څاڅکي د وينو ، او رښتینه وي هم
 تر نهايي هدفه پوري په مېړانه مينه
 پخه ، ثابت ، زړه وړه ، له يقينه وي هم
 دخلکو قارچي يې په منځ کې سري لمبې وهی تل
 ستري کيدونکي نه ، فعاله آتښينه وي هم
 بي ښويدنې تر مطلوب برياليتوب پوري
 انقلابي تغير راوړونکي او امينه وي هم
 هغه چي کپړي دېرې او آزادې په خاطر
 دستري سولي دانسان د نیکمرغي په خاطر
 دنوي وخت نسل همدا مبارزه خوښوي
 چي تجدد راوړي هغه مجادله خو ښوي
 په انقلاب دارښتياڼي زامن دخلکو گوره
 چي تری تاريخ جوړې شي هغه مجاهده خوښوي
 نوي نړۍ نوي انسان داوسيدودپاره
 پوره روښانه او آزاده آينه خوښوي
 هغه چي نن يې خيال کول يوازي خوب لیده دي
 نو جوړونکي دتاريخ هغه نيټه خوښوي
 په استعداد چي هر انسان خپله اړتيا کړي ليري
 دتاريخ جبرکي نن هغه اندېښنه خوښوي
 مبارزي دي وي ، دهغسي پېړۍ په خاطر
 دسولې ، امن ، آزادۍ او نیکمرغي خوښوي

ښکلی می هیواد دی

دادآریانا و وطن
دا دستر یما و وطن

ښکلی می هیواد دی
اوسی افغانان پکښی

بلخ د خردسان زما
لوی افغانستان زما
زړه دی دایشیا وطن
دادآریانا و وطن

مور ددی ښارونو ده
ویاې دتاریخونو دی
تاج دی دجهان پله سر
ښکلی می هیواد دی

دا دتېمدن زانگو
دا دعلم و فن زانگو
دا مو دبقا و وطن
دادآریانا و وطن

کور دتاریخی میرو
دا د آزادی اوپت
ډیری خزانی لری
ښکلی می هیواد دی

نن دوخت کارودن سره
سم نوی انسان سره
جوړ شئ دازما وطن
دادآریانا و وطن

ځی دستر هدف په لور
دا قهر مانان خلک
لوړه افق زما کی به
دا جمهوریت زما

د علم قربانيان

د تاريخ پاڼو کې يې نوم په زرين خط ټاټوبی شوی
 چې څوک سرور کړی د بشري د سعادت د پاره
 د یادگار ځای به يې څا مخاپه زېږو جوړېږي
 چې قرباني شوی څوک د علم و معرفت د پاره •
 دا مرتبه يې ټيټه نه ده سر بازانو ځنی
 چې مړینه و منی د ښکلی واقعیت د پاره
 نن انسانان به يې په مرگ باندې په څه نه ژاړي
 د چا چې روح شوی نذرانه د بشريت د پاره
 درنښتیا نیوانسانانو لوړ مقام به گټي
 چې دخپل ژوند شوی څوک تیر د حقیقت د پاره
 قهرمانی يې نړیوال له یادو کله باسی
 څوک چې سړی وړکړی د نړۍ د ستر خدمت د پاره

د زلمی اردو عسکر

دشلمی پيړۍ ځوان يم او د نوي وخت عسکر يم
د وسلې سره مې پوهه د زلمی اردو افسر يم

د هیواد سر ښنده غړې قر بانۍ د نام و ننگ يم
ر ښتیا نې زوی يم دخلکو د غیرت په وینو رنگ يم
شمکاري مې په تاریخ کښې لکه لمر هسې ځلانده
فنکارۍ دسر بسا زو مې په نړۍ کې ده و یانده
دمیړا نې په ډگر کې تر هر چا نه زه ور يم
دشلمی پيړۍ ځوان يم او د نوي وخت عسکر يم

زه مین پسه آزادی يم تل خپلواک يم او سید لسی
حریت پاکه فضا کې رو زل شوی زیرید لسی
استعمار ته مې ورکړې دمیړا نې امتحان دی
په زور گیرو مې او رکړې دغه ځمکه او آسمان دی
پهلوان د حوادثو تو زیا لسی دهر ډگر يم
دشلمی پيړۍ ځوان يم او د نوي وخت عسکر يم

ما مو ند لی هم بدلون دی
دا زما د ژ و ند و همون دی
د نړ ی د د بنسټانو نو
د رښتینو انسانانو نو
مدا م تیر له مال اوسریم
او دنوی وخت عسکریم

نن د وخت په تحول کی
سولې، امن پسی درو م
زه دښمن دامیر یا لیزم
همیشه یه ملگری
هر ملی جنبش په حق کی
دشلمی پیر ی خوا ن یم

• • •

زما گران وطن جنت دی
خپلواکی می لوی نعمت دی
زما ژوند په شرافت دی
دغه گرده حقیقت دی
له هر راز ښه خبر یم
ددی نوی وخت عسکریم

زما خاوره سره او سپین دی
زه یی تل یم ساتندویه
سر می جگ دی په نړی کی
زما نه په دی شاهده
رازقی ! وینس او هوښیار یم
دشلمی پیر ی خوا ن یم

د جمهوریت د لاری قهرمان شهید ته

د جمهوریت د ښکلی لاری قهرمان شهیده!
ستا له سپیڅلو قربانیو شم شهیده!
ستا په سرو وینو کلمه د جمهوریت نن ښکل شوه
تاگران هیواد ته راووړ ښکلی ازمنه! شهیده!
زلمی افسره! ستا په ځوانو آرزوگانو قسم
یوه ترپا په ستا په پل باندې روان شهیده!
ستا سر لوی ته هر څوک سر په درناوی ټیټوی
ستا په ایمان باندې ځوانان لری ایمان شهیده!
ستا ازمانو نه به موږ هم په قربانی سر کوو
تاچې ترسره ددی خلکو کړازمان شهیده!
لوی افتخار په دی نړۍ کې به تردی بل کوم وی؟
ستا په نامه باندې چي ویایې هرافغان شهیده!
ستا شعارونه له هیچانه هیریدلای نه شی
ستا شعارونه نن شعار دزوړ اوځون شهیده!

د آزادۍ مین

زه آزاد یم زیرید لى او آزاد یم او سید لى
 دخپلوا کى مور په غېږ کى دخپلوا کى پلار ښکلى زوى یم
 د آزاد ولس سړى یم د آزاد وطن بچى یم
 آزادى مې غوښه ، وینه آزادى مې ژوند او مینه
 په آزادو نغو سر تل یو بلبل د دى چمن یم
 زه مین په خپلوا کى یم زه مین په گران وطن یم

* * *

دا لوړ غرونه کمې نگو نه دا ښوید لى جگ ناوونه
 سردرى او تا تری مې مر چلو نه ، سنگرونه
 زمزمى د آزادى مې نشید و نکى آبشا رو نه
 افسانې د حریت مې په هیواد کى سمې غرونه
 همیشه په آزادى مې ځکه تیر تر مال او تن یم
 زه مین په خپلوا کى یم زه مین په خپل وطن یم

* * *

دا زما خپلوا که خاوره چى نړى باندې جنت دى
 چى زما خپلوا که خاوره چى نړى باندې جنت دى
 د آزاد ه ژوند فضا مې د آزاد ه شان دنیا مې
 نسه مثال د عظمتو دى د آزادى د ژوند فضا مې
 د آزاد ه شان دنیا مې د آزادى د ژوند فضا مې

ټول جهان ته داندن ځکه د آزاد ژوند هيله من یم
زه مین په آزادۍ یم زه مین په گران وطن یم

* * *

آزادۍ زما ژوندون دی آزادۍ زما سیالۍ ده
ما په وینو ده گټلۍ آزادی می نیکمرغۍ ده
لا په وینو به یی ساتم او په سرمی ده ساتلی
څو ژوندۍ یه وطنه ! قربانیو ته تل ناځم
زه مین په آزادۍ یم آزادی دی آرزو من یم
زه مین په گران وطن یم زه مین په گران وطن یم

افغانی ملی سندره

يو ز مو ږ هيواد دى	گران افغان نستان
لو په به يى تل ساتو	دا ملي نښان
يو دى بد خشان ، هرات	بلخ او کند هار که دى
غزنه ، ترکستان ، پکتيا	کابل ، ننگرهار که دى
ټوله يوه خاوره ده	باميان که سيستان
يو ز مو ږ هيواد دى	گران افغان نستان

* *

*

ترک او هزاره ، او زبک	وړونه سره واده دى
هر بلوڅ ، تاجک ، پښتون	زړه په زړه تر غاړه دى
گډې زموږ وينى دى	ټول يو افغانان
يو ز مو ږ هيواد دى	گران افغانستان

* *

*

موږ کي تور اوسپن نشته	کليو که ښارو کي يو
تيم او پاس هيڅ نه منو	سمه که په غرو کي يو
گډ تاريخى نوم لرو	لو په شوکت او شان
يو ز مو ږ هيواد دى	گران افغانستان

دوست اودښمن گډه مو دی	یو دی ملیت زموږ
یو مو قهر مان خلک	یو مو ټی ملت زموږ
یو مو د گډ ژوند پړاو	وړاندی یو روان
یو زموږ هیواد دی	گران افغانستان
	* * *
نن په دی نړۍ کی ټول	ژوند د شرافت غواړو
سوله ، آزادی ، وروړی	مینه عدالت غواړو
خو د اوږد هد ف پسۍ	ستر لرو اړمان
یو زموږ هیواد دی	گران افغانستان

د جمهوریت به زیا کی

زما وطن دی د لرغو نړۍ عظمتو نو نښه
 د زمانې ددی ښایسته ښایسته یا دونو نښه
 که په ښارونو کی می ناوې ولرغونی غزنی
 بلخ راته پاتې لویه موره د ښارو نو نښه
 د تمدن معراج ته هر چانه یې مخکې تللی
 په تاریخو کی می ژوندی د تاریخو نو نښه
 دایشیا زړه اودنړۍ په سر جوغه یه زه
 د هیواد هره خوا می ده د جنتو نو نښه
 زما د ژوند شهکاری هیری له زمانه، نه دی
 په سمو غرو کی می ښکار، ده دېر مو نو نښه
 د زنده ما ضعی می ده له ډیره افتخاره ډکه
 دا آینه می ورته سره هم له وقاره ډکه

* * *

دهیواد غرو نه می له ستررخزا نو ځنی ډک
 دا مست سیندو نه می له غټو قدرتو ځنی ډک
 دا ښکلی خاوره می زانگو دسو کالیو بو یه
 پراخ ډاگونه می له ډیرو ثروتو ځنی ډک
 دا سپیره کانی می هم کم تر سړو لالونو نه دی
 ښکلی ټاټوبی دی زما له سپینو سړو ځنی ډک
 میړنو خلکو می هیچا ته سر ټیټ کړی نه دی
 زما تاریخ دی د شهکارو له کیسو ځنی ډک

* * *

په دی ویاړونو کې روان یم د غیرت په چغه
نه مغرورېږم وړاندې ځم د حرکت په چغه
په تو دو وینو، درو بډانو مفکورو په ملتیا
د ژوند کاروان به وړاندې بیا یم حریت په چغه
دنوی وخت غوښتنی هر کله شعار دی زما
ور کوم خلکو ته وینستیا دلور همت په چغه
داچې سر تیری، زړور، روڼ مستقبل پسې ځم
زه ویده نه یم، مدام وینم د جرئت په چغه
هر یو افغان دنوی ژوند په تکل ملا تړلی
زا لږ زیدلی مو هیواد د جمهوریت په چغه
د جمهوریت نظام د لاندې اعتلا پسې ځو
چې توری شپې ونه لری هسی سبا پسې ځو

زه هغه درد من یم، د دردمنو چی دردونه خورم
هغسی غمجن یم، د غمجنو چی غمونه خورم
پوه یم دا تودی، سپری دژوند هکله قوت بخښی
ځکه داوبو غوند لښی خورم او او رونه خو رم
دا خوږی ترخی می له خپل عزمه گر ځوای نه شی
زه دخپل هدف لار کی اغزی او دا خنډونه خورم
هر یو مشکل غاړه د تسلیم زما په وړاندی ږدی
زه هغه زیار کښی یم چی رېږونه اوزیارونه خورم
ډیره ښه دوا می درنځو نو حوصله گنم
خیر که یم رنځور خود رنځور و تل رنځونه خورم
هر باطل به محوه کړم ترڅو چی حق ته ورسم
ځکه می په پاکه عقیده داسو گندونه خورم

د جهوريت سباوون

ستورو په آسمان کې خنداگانې اتڼونه کړل
یوبل ته یې پټ پټ په شو خي اشارتونه کړل
سپینه سپوږمۍ وو ته دستور له جرگو ځنې
واوښته په بیره لوړو غرو له کنډو وځنې
څرک درېو ستورو په افق کې ورکیدونکې شو
غیره دفضا کې دنور مخ راځلیدونکې شو
ناڅاپه دشپې په کیفیت کې اوښتو ن راغی
څرک شو سپیدی وچاودلی، ښکلی سباوون راغی

* * *

والو ته نسیم دسر درو اوت ترو ځنې
ډکه یې لمنه له پستو خوږو وږمو ځنې
وینې یې غوټې کړې په باغو کې له خوبو ځنې
ویې غوړو ل تنکې گلو نه له اغزو ځنې
ووریده پر خه د گلانو او وښو پرمخ
میشت شو طراوت دچمنو او دباغو پرمخ
خوږ شو دمرغانو چوپتیاماته شوه بدلون راغی
نوری سپیدی وچاودلی ښکلی سباوون راغی

* * *

ووتله سپینه پلوشه نو روتیارو څخه
پورته شوه رڼا دلوې افق له کنارو څخه

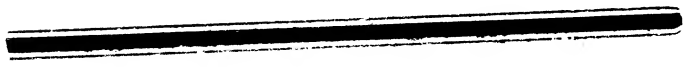
ولويدلى وړانگې هرې خواته سموغرو باندې
 راغله خوشالۍ دوطنوا لو خپوزېو باندې
 ولې زیدى هیلې ! وماحول په گډا شولو
 وتخنیدى مینى طبیعت هم په شپا شولو

زیرى شول خپاره چې په وطن نوی ژوندون راغی
 نوزى سپیدى ز چاو دلى ښکلى سبا وون راغی

* * *

و کوره زما دوطن خوانه ! رنگینيو ته
 غوږ کيږ ده خوږو خوږونغمو دآزاديو ته
 وویاړه تاریخ کی مو دنوی پیرى باب ښکاری
 ډیرى تازگی دتحول او انقلاب ښکاری
 شاباس د فطرت په تکا مل او حرکت باندې
 ښاد او سستی وگړو! په قومسۍ جمهوریت باندې

خوښ دی «رازقی» چې می په ژوندنوی مضمون راغی
 ورځ ده ورپسې د جمهوریت چې سبا وون راغی

له سړو نوډکه هیواده

له تانه شم قربان ای دسړو ډکه وطنه!

نازیرو نن په تا دافسا نو ډکه وطنه!

دا ستا په هره خوا کی ښه یا دونه دی پراته

ښکاره دشمه کار یو تاریخونه دی پراته

لا ستا په کنډ وا لو کی عظمتونه دی پراته

ستا غېږه او زانگو کی قدرتونه دی پراته

په زړو کی مویی پروت دکارنامو ډکه و طنه!

له تانه شم قربان یه دسړو و ډکه وطنه!

داته خو دمیرویس او دخوشحال درنه دیره یی

هم ته خو دایمل او دریاخان ښه هدیره یی

دا ته خو دشیرخان او دروښان دژوندکعبه یی

دا ته خو دننگیا لو افغانانو ښه اسره یی

ډیر ښکلی اود ښکلسو خاطر و ډکه و طنه!

له تانه شم قربان ای دسړو ډکه وطنه!

افسوس چی نن هغه برم وعظمت نه دی راپا تی

افسوس چی نن هغه شان اوشوکت نه دی راپا تی

افسوس چی نن هغه ننگ او غیرت نه دی راپا تی

افسوس چی نن دپلار نیکه همت نه دی راپا تی

خدای مه کړه چی ورک شم دنښانو ډکه وطنه!

دشکلو منظر و اویاد گارو ډکه و طنه!

خونن دزمانې بادېم له خوږه بيدار كړي
ستا ډيرو نا خوا ليو يم پوه كړي هونبیار كړي
دعصر حركت يم پرمختگ ته نيار كړي
ستامینې يم ترهر چارښتیاڼې فدا كار كړي
«نجات» وركوم نور د كمبختو ډكه وطنه!
دلويو نهضتو او جنبشو ډكه وطنه!

۱۳۴۸ ر ۳۹

كابل

دنوی خاصه

چی نوی راشی زاپه بدلیږی وخت چی څه غواړی هم هغه کیږی
هر څه شی شاته راستنیدلای یوازی وخت دی چی نه ستنیږی

* * *

نامه د نوی ډیر ه خوږه ده ځکه دنوی دغه خاصه ده
څوک چی په زمزدنوی پوه شی ورسره نوی بیا اندېښنه ده

* * *

په نوی فکر دنن انسان دی په نوی لاره وړاندی روان دی
چی نوی ژوند وی نوی نړی وی هریو وگړی په دی ارمان دی

* * *

دنوی عمر هم زښته ډیر وی زاپه زوال مومی اوتیر وی
په ژوند کی ښکلی راز دی دنوی ځکه دژوپ نوم ترهر چاهیر وی

* * *

د ژوند غوښتنی چی قبلوی تل نوی نو ځکه بریا لی کیږی
ددی ژوپ زوال کی ځسوره مدام دا نوی را پیدا کیږی

* * *

نوی دی بشپړ مترقی دی لاوده مومی وی دی تکامل کی
نه منی نوی غلبه هیڅ څرنگ ځکه دی غالبه هر تعامل کی

* * *

له اسراره چک لیونتهوب

خوانی خو دا وه چی شوه تیره از تیریزی پسی
 کاروان دعر دمرگ خوانه نژدی کی پری پسی
 دغه دژوند شتمنی
 وړیا له لاسه موخی
 کمبختی داده لا زموږ چی خوشالیرو پری هم
 هیڅ نه پوهیرو پری هم

* * *

وخت سره اوسپین دی خوی موږ نن قیمت نه پیژنو
 لا یی په لوی لاس غورځوو وسیند ته
 بی گټی ځی راځنی
 او به یی وړی راځنی

یا ورته اور اچوو ناخو دی لمبوته یی هم
 دا هوښیاری ده که جنون یا ناځانی یی بولی
 موږ خو پری ډیر نازیرو

* * *

هوکی دا چا دومره پانده اولیونیان غوندی کړو
 دخپله خانه بیگانه په دی جهان غوندی کړو
 دا ځان چی نه پیژنو
 جهان چی نه پیژنو

دانو دچا دلاسه ده زمون په مال اوپه سر
 کنه دخپله لاسه
 ناداری لوږه، برېنده تیا او بی کوری خونه ده
 دا نا پوهی خو نه ده ؟

* * *

آشنا ! ته راشه په دی راز خه پوهیدل پکار دی
 په دی مرګونی غوندی ژوند فکر کول پکار دی
 چی نه ژ وندی یو نه مرو
 نه مو شعور نه علم
 زیاتی په دی پیړی کی هسی اوسیدل شرم دی
 جرم دی هغه چی بخښل یسی نشته
 بیا دانسان دپاره
 نه دی هم خپله مشوره ښه وکړه

www.libtool.com.cn

ای زما د ژوند امیده!

خومره ښکلی پسرلی دی په افق سبا ختلی
نوی و رخ نوی سهار دی یه زما د ژوند امیده!
ژر ژر شه نوردی واردی خلك ستا په انتظار دی
وطن ستا په انتظار دی

* * *

ددهقان تو دو خولو نن دلته شنه ښکاری باغونه
هاته شنه ښکاری فصلونه دکار گر دوینو خاڅکو
هم ښدلی دی رنگونه خوځی بولی سره گلونه
خوځی بولی داسره ملونه

* * *

دوږ خونه به و رانیږی چی لا سونه شی تنه کی
جنتونه و دا نیږی چی دا و ینی شی پری وچی
دا لوړ غرونه هوار یږی چی هلو نه پری زهیر شی
آسمانونه نه ښکته کیږی چیرته غوښی چی شی ویلی

* * *

پروت د ژوند دغه اسرار دی په ژوند و حرکتو کی
ژر ژر شه نوردی وار دی ای زما د ژوند امیده!
وطن ستا په انتظار دی خلك ستا په انتظار دی

دسپين غره له سپينو واورو
دلته هم دگلو ټل کسى
دغه هم دانسان زور دى
وچ ډا گو نه تازه کيږى

* * *

دخيبر په افق باندى
دسپين غره په شفق باندې
دلته برق د ژوندانه هم
ننگر هار ميلو د پاره

* * *

اوس هغه دښتونه نشته
اى زما د ژوند اميد ه !
خلك ستا په انتظار دى

* * *

دلته مينه و ينم زهو کسى
دلته فکر په سرو کسى
يو روښانه مستقبل دى
دا زاپه به زوال مو مې

* * *

رانژ دى وخت دمپلو دى
دښکلا په انقلاب کښى
دنا رنځ دگل ميلى ته
چى د ژوند په مزو پوه شو
په بهو لار جا رو کيږى
اى زما د ژوند اميده !
خلك ستا په انتظار دى

* * *

دافغان اولس هیواده

له غیر ته ډکې خاوری
دبیا وړو سړو کور ه
هره تیره دی تاریخ دی
تاترو کی دی لا اوس هم
دبازانو ښکلی ځا لی
په دی ویاړو دایشیا چی
آزاد تا کی زیږید لی
سر ښند نه د زامیو
ککړی د غلیما نو
هر ملی دنگ غورځنگ دی
هره تره دی سنگر دی
دپرانی شمکای دی
مړنی چی پکښی اوسی
راز قبی زه گیسه !

دافغان اولس هیواده !
دعظمت لویه ښیاده!
ژوندی ستا افتخارات دی
دریو تو رو بر ښناده
دزمرو لویه دیره یسی
نا زید نه نن په تا ده
نو خپلواک به دی تل ساتو
خو په تا باندی رښتیا ده
ستا پښوکی خاوری شوی
اسارت په سر بلا ده
هره څوکه دی مورچل دی
دتا ریخ لویه ښکلا ده
دملی بیرغ د لاندی
داد عزت خونه ښتونخوا ده

ازادۍ که د ژوند نوم

ای آزادی دولسو د نهضتو نورازه !
 دا انقلاب خوږی نغمی د تحریکونو نورازه !
 دا ښورید نی چیرته
 دا خو خید نی چیرته
 دانسانانو جنبشونه ، ښور ښونه چیرته
 ای آزادی د ژوندانه آواز !

* * *

په دی نړۍ کی دغه ښکلی بدلونه له تا
 دا او ښتنی او ژور تحو لونه له تا
 د جریا نو نو سره
 د کار وانو نو سره
 نن د بشر مبارزی ټول جها دونه له تا
 حرکتونه له تا

* * *

ای آسمانی سو غا ته ښکلۍ جنتی سوغاته
 یه د فطرت نعمته ښکلی طبیعی سو غا ته
 یه د بقا ښانی
 د ارتقا ښانی
 چیر ته چی ته نه یی هغه خلک نو تل دی ښکته
 هڅه دی او ډیر بی پته

* * *

ای آزادی د ژوندانه دوهمه نومه او ښایسته تعبیره
 رڼا د سولې ، عدالت یی دوروری تقدیره
 نیکمر غی تاسره دی
 شتمنی تاسره دی
 انسانان تا په وینو اخلی ای د روح تقدیره !
 د ښکلی ژوند ضمیره
 ای آزادی !

زما پښتنه خاوره

ددې گران وطن زلمی یم اوسر باز یم
 سا تندوی دحریت، نـــــــه امتیاز یم
 دامی خاوره که مور می

دا می کور او ښکلی گور می
 راته گرانه تر هر چا او پری مین یم
 دا وطن زما اوزه د دی وطن یم

ما خړ پوځی پکښی کړی دی په مینه
 له دی هسته ده زما غو ښه اووینه
 دا زانگو می دروزنی
 دا می غیږه دپالنی

چی له دی ځنی پیدایم په کی پایم
 نو په مینه به بی ځکه مدام ستایم

• • •

دلته لوړ دی آسمانونه ، هسک دی غرونه
 دلته مست دی آبشارونه او سیندونه
 داده ناوی دښارونو
 دا زانگو دتمدن ده

به مای افتخا راتو یی نازین م اوخوښیږم
بس ددی په یوه لویشت تر سرتیریم

دلته ستر دلته آباد اودلته ښاد یم
دلته د روند دلته ژ ونډی یم او آزاد یم
حریت زما گانه ده
سموله ، امن می شعار دی
د دوستی په لاره خم اوبت یی ساتم
همیشه غواړم وروری ، عزت یی ساتم

* * *

زه سر باز مین په صلح او حریت یم
بریا لی په سر تیری او پسه غبرت یم
یوه دوخت په ښو رمزونو
په هر رنگ نزاکتو نو
نرم علم درزی توری ترڅنګه
به وړتیا می ښه کوم دهیوادرنګه
چی زلمی دنوی وخت یم
اوسرباز دشلم قرن

دجهوړيت پيغام

وڅو خيړې يا خيړې مالگرواسترگې بېرته کړې
نور نو سپين سمهار دې توري شپې وتياري نشته
وخته يا خيډ لي خېسې موله خانو نو ده
نور نو مه ډا زيرې ويره نشته، خطري نشته

* * *

وښورېږي، پورته شې مېر نه ياستي ژو ندي ياستي
زور مو شته په مټو کې او فکر مرسرونو کې
سټا سې طبيعت کې ډير ښايسته استعدادو نه شته
تاو مو شته په وينو کې اړنور مو شته په زړونو کې

* * *

هله چې کار وان د نمدن ردنه ډير وړاندې دې
هله چې ناوخته دې عمل او چټکتيا ښايي
دا وړا نې ويجاړې مو په لاسو ډېر بدلای شي
هله همت وکړي، قر باني ښايي وپرتيا ښايي

* * *

نور موږ د وطن يو او وطن زموږ ډاډه دې
نور مو په خوږو خوږو وعدو څرک غولواي نه شي
نوري هراړ خيړې بد مر غي له منځه تلو نكي دې
نور نو تير ترخه وختو نه شاته ستښيدای نه شي

* * *

گرا نو وطنوالو! ملا وی وتړی دکاز وخت دی
www.libtool.com.cn
 دا ښکلی وطن در ځنی ډیری قربانی غواړی
 اوس نوردی وار دی چی جوړځانته جنتونه کړو
 دا ښکلی ورزو خدمت مینه لیونی غواړی

* * *

نور زیاتې ټکي، فساد تنویر اودادو کی نشته
 نو رهڅوک دچاپه وینو غوښو پر سمیدای نهشی
 دا ښکلی پیغام دجمهوری دی هیوادوالو ته
 نور هڅوک دچاپه ټپهدو کی لوړیدای نهشی

ملي شهيد

دقر با نيو په سرو وينو کي چي رنگ شهيد يم

په افتخار مي سر ورکړي دي په ننگ شهيد يم

په لوي ايتار مي دنړي سـره ممياني گتلي

دهر افغان دژوند مي ستره نېکمر غي گتلي

په سر بنمندو مي ددي خلکوښادي گتلي

دي گران هيواد ته مي دا ښکلي خپلوا کي گتلي

دافغان خاوري ديوه باندې پټنگ شهيد يم

په افتخار مي سر ورکړي دي په ننگ شهيد يم

ما امتحان دسر بازي په هر ډگر ورکړي

دميره توب لو ست مي غليم ته په سمنگر ورکړي

هر يو ير غل ته مي سمينه او تهر سپر ورکړي

دقام وطن دشرا فت په نوم مي سر ورکړي

چي آزادي مي يادگار پريښي دي جنگ شهيد يم

په افتخار مي ورکړي دي په ننگ شهيد يم

دخپل وقار بيرغ می پورته په آسمان جگ کړی
دبا توری ښکلی اواز می په جهان جگ کړی
په نړۍ والو کی می سر دهرافغان جگ کړی
دامی په توره ،سر ښندنه اوایمان جگ کړی
ځکه په جار وایم ترهر چانه سردنگ شمیدیم
په افتخار می سرور کړی دی په ننگ شمیدیم

* * *

زما همت وچی دزور می سنگرونه مات کړل
دمپ په زور می دښمنو اورمیرونه مات کړل
داستعمار می پولادی کله ځنځیرونه مات کړل
داستثمار می په یر غلو غورځنگونه مات کړل
د گران هیواد دښمنی خاوری درنگ شمیدیم
په افتخار می سرجار کړی دی دننگ شمیدیم

* * *

د آزادي

پرېښته

هغه ار ته فضا کی
دا فوق ښکلی خدا کی
د زېږ ستو رو ځلا کی
د تاو ده لمر په رڼا کی
په هر څه کی چی می رازشته
ملکه دېر کت یم
زه رڼا د حریت یم

ددی شنه آسمان د پاسه
د شفق تر سر څی وړا ندی
د سپوږ می په پلوشو کی
کهکشنان نه هغی خواته
په هر څه کی چی می نورشته
په دی ډیر ښکلی جهان کی

* * *

په خوږو خوږو وږمو کی
د گلو نو په غونچو کی
د بلبلو په نغو کی
په گډاد څړو بو کی
کیفیت د فنکاریو
لوی کمال د طبیعت یم
شپکاری د حریت یم

دنسیمه سره یو ځای
له تنکیو شان غوتیو
د گلا زار له تازه تو به
ددی لویو تړو منځ کی
ښه تابلو در نگیڼو
په دی هر راز او ښکلا کی

* * *

لوړو غرو په هسکو شوکو
 تر آسمانه چي دی لوړی
 چي یی خپته کی لعلونه
 هغه دښت هغه ساراکی
 دبد به او شو کتونه
 په دی گر دوکی چي پروت دی

په دی لوړو سر درو کی
 هغو جگو تاترو کی
 او پر مخ یی ټول گلونه
 هغو غرو هغو رغو کی
 دا غرور او عظمتونه
 هغه «شته» هغه «قیمت» یم
 آزادی او حریت یم

* * *

د خو زو چينو اوبو کی
 درو دونو په مستی کی
 دنرو لښتو په غاړه
 په هرڅا څکی دباران کی
 په رښتیني چي «حیات» دی
 لوی تعبیر چي دژوندو ندی

په اڅپو کی دسیندو نو
 په تل تل کی د بحر ونو
 درنو ویالو په منځ کی
 په درگیو په ډنډونو
 ارزښتونه یی لا زیات دی
 لویه مور د سعادت یم
 زه معنا د حریت یم

* * *

لاندی باندي چي څلیری
 چي پری ښکلی کاینات دی
 دانغمه او که آواز دی
 په دی ټولو زمزمو کی
 تحول که تازگی ده
 ددی ټولو په ذرو کی

داز ماڼی له رڼا ده
 دا ښکلا گر ده زما ده
 که داسوز دی او که ساز دی
 تاوه شوی می نوا ده
 حرکت که رنگینی ده
 بس جلوه د معرفت یم
 کلمه د حریت یم

* * *

و لو له دزمانو یم
افسانه دتاریخو یم
لکه سمه مېا رزو کی
حرکت د مرحلو یم
لکه ژوندیم دقو مونو
انسانۍ مو جو دیت یم
حقیقت د حریت یم

هنگامه دور خو شپویم
چی له هیچا نه هیریم
حرارت په جنبشو کی
هر غورځنگ د انقلابیم
لکه روح یم د ټولنو
دبقا او پست دپاره

* * *

روزل شوی یم په وینو
گټل شوی یم په وینو
اوپه وینو زما ژوند دی
نمانځل شوی یم په وینو
په رښتیا دی مینان می
زه یی روح زه یی قدرت یم
پرېښته د حریت یم

زه ښکل شوی یم په وینو
ددی سرو او رو په منځ کی
چی په وینو می ساتل دی
داله مال اوسرنه پورته
دا رښتینی انسانان می
زه یی ژوند او کرامت یم
چی هیڅکله نه مړه کیږی

زما سپيڅلو هيلو!

ای ز ما لوړو، ښکلو ښکل—ولاسپيڅلو هيلو!
 ماته نړۍ کې تر هرڅه ځنې منلو هيلو!
 درځار شم بس ستاسې دپاره نن زه ژوندکو مه
 ز ما په ژوند کې، زښته زياتو نازو لو هيلو!

* * *

ماسره نن د لوړ احساس او مفکورې له تاسې
 د انقلاب په خصلت پورې و لو لي له تاسې
 داچې د مينې نوي رنگ ورکوي هر محفل ته
 دنوي ژوند مي دا نشي اوپيماني له تاسې
 تاسې ز ما د منزل لار کې د مشعل په مثال
 تاسې زما د ښه تقدير او ښه ازل په مثال
 تاسې ز ما د پاکو پاکو عقيدو کانون يي
 تاسې زما د بختوره مستقبل په مثال
 ز ما په لوړ افق کې تل په خليدلو هيلو!
 ز ما په ژوند کې زښته زياتو نازولو هيلو!

* * *

تاسې سره دې درېښتینې نیکمرغۍ زیری
 دسولۍ، امن د دوستۍ او آزادۍ زیری
 نوی نړۍ د جوړېدو په خاطر شته درسره
 د مساوات، برابری او دوروری زیری
 ستاسې په تېلو کې روښانه تقدیرونه ښکاري
 ستاسې په مینه کې د مینې جهانونه ښکاري
 چې رسموی دا انسانان نن بشری معراج ته
 تاسې کې ښه ستر رازونه، الهامونه ښکاري
 په جهاني ښو ارزوگانو کې ښاغلو هیلو!
 زما په ژوند کې زښته زیاتو نازولو هیلو!

* * *

ستا سمي ښکلا زما ژوندون ته رنگینې ورکوي
 ستاسې کمال زما جهان ته تازگی ورکوي
 د انقلاب او حرکت لټورۍ د ستاسې په خوا
 ستاسې شعور خلکو ته زیری دېری ورکوي
 چیرته چې دا نملۍ ژوندۍ د انسان په خیر شي
 چیرته چې ځان می له هر لوري د خپل ځان په خیر شي
 چې دا تیاری، خوشی ډارونه، بدمرغۍ نه لري
 چې می جهان داوسید او د جهان په خیر شي
 هلته می خپلو وزرو کې کړۍ په وړلو هیلو!
 زما په ژوند کې زښته زیاتو نازولو هیلو!

ای زما گراڼه

وطنه

خو ژو ندی یم تابه ستمایم
قر بانې زلمی به ستمایم

ای زما گراڼه وطنه!
قر بانې زلمی به ستمایم

* * *

دافغان شتمنی مینه
د عزته ځنی جوړی
زما نی دی تل رو زلی
له عظمته ځنی جوړی
دایشیا په سر چی تاج شوی
شما مته ځنی جوړی
هر یو زوی دی قهر مان دی
له بر کته ځنی جوړی
دمپرا نی به او س وا یم
خو ژوندی یم تا به ستمایم

ای له نکه ډکه خا وری!
یه له پته ځنی جوړی
د بر مو لو یه زانگویی
تمدن پوړه مثا له
ددنیا پر مخ جنت یی
دروند وقار دد پکښی نغښتی
هر بچی دی نا بغه دی
دهما سپوږی دی غیږه
چی میړه دی یم رو زلی
ای زما گرا نه وطنه

* * *

دعظمت ښکلی تصویر یی
دوختو پر مخ تعبیر یی

دتا ریڅ پاڼو کی نغښتی
په سرو زرو لیکل شوی

کله مور د تمدن شې	کله نا وی د بنا رو نو
طبیعت کی بی نظیر یی	د ښکلا او شتمنی نه
کار نا می د شهکا ریو	ستا په تړو کی ښکا ریږی
د آزاده روح تقدیر یی	ستا په هسکو خو کوویاږم
توفانو نه دنوح ډیر دی	ستا په سرباندي تیر شوی
قدر تونه جوړ تد بیر یی	دالوې غرو نه دی سنگری
ستا په مینه به نو پا یم	ستا په مینه پیدا شوی
خو ژوندی یم تابه ستایم	یه زما گرا نه وطنه

* * *

ښکلی کور د پښتنو یی	افغانان په تا کی اوسی
پښتو نخوا دشازلمو یی	دهما تر خالی پور ته
چی بی ساری دی نړی کی	دغه سپین سپیڅلی خلک
ځای د هسی پر گنو یی	ستا مقام تر ډیرو لوړ دی
او سپری دی د بنا رو نو	چی زمري د سر درو دی
ته دغه ولسو یی	قدر منه غوندی خونه
ستا پر منځ دی پوره شوی	د کمال، هنر او فن خو
طبیعت هغه تا بلو یی	چی نړی کی چیر ته نشته
په رښتیا ترقا فدا یم	تر هر څه نه را ته خوږه
خو ژوندی یم تابه ستایم	یه زما گرا نه وطنه!

* * *

دېا میر دا لوړ سرو نه
 بدخشان لمن دی ټو له
 هندو کشلویه سینه دی
 دبقا سندرې وا یی
 خدایزو ستا خیالی خیبر ته
 ستا په دنگو تاترو کی
 تاریخی افتخا را ت دی
 دېا تور ولس ټاټو بیه
 ستا بچی دی سره وروڼه
 دآمو او سیند او به دی
 نږه ویاړ رازقی وا یی
 ټی زما گرانه وطنه:

دملی اغرور را زو نه
 ژپړ گلونه سره لا لونه
 ده له سرو او سپینوڅکه
 ستا دروکی، لوی سیندونه
 دهرچا سردی ټیټ شوی
 لا پرا ته دی هیبتو نه
 سموغرو کی نښانی دی
 هره خوا دی مر چلونه
 شه که لردی او که بر دی
 دیوی مور دوه تیو نه
 ځوان عسکر دپښتونخوا یم
 څو ژوندی یم ټابه ستایم

* * *

د وطنپالنې غرور

ماته هغه خو له شه، چې غیرت به راته نه ستایي
 گونگه هغه ژبه شه، چې پټ به را تهنه ستایي
 ځوان یمه خو بنسټی می د ځوان غوندې کارونه تل
 وړکډی هغه ځوان شی چې همت به را تهنه ستایي
 سر له پټه څار شه ژوند هغه چې له ابرو ډک وی
 اوردی شی پری پوری چې عزت به را تهنه ستایي
 زه می د هیواد په هره خوا تر سره تیریمه
 خاوری هغه سر شه حریت به راته نه ستایي
 ننګ نا موس زما ددی وطن هره خبره ده
 خوار شه هغه څوک چې دا وحدت به راته نه ستایي
 زه د انقلاب بچی او لوی مبارز وکی یم
 تیر له هغه ژوند چې حرکت به راته نه ستایي
 داده تقاضا دو خت بنکلی کیری تاریخو نه به
 څه په هغه وخت چې هیڅ نهضت به راته نه ستایي
 ستایم رازقی! مبارزی همیشه ستایمه
 تودر شه هغه منځ چې واقعیت به راته نه ستایي

گراڻه وطنه

ښکلی وطنه ز ماگرا ن وطنه!
که ستا پرمخ باندی گلونه اوسى
ستا هره خواله عظمتو ډکده
خپته دی هم له گنجینو ډکه ده

* * *

۴

دبلخ عظمت دی دتاریخ خاطری
ستا ننگر هاردگلو ښکلی هاردی
په اوپری، ژمی دگلونو منځ کی
پامیر داستا د سرلوپری نښانه
ستا هندوکش هم دهستی نښانه
«سیند» او «آمو» دیوی مورتیونه
سپین غردی پمپه سپینو واورو باندی
ښکلی بغمان دی دښکلا منظره
دښت او گلشن دی په بلبلوپوری
ستا هره خواله افسانو ډکده
خپته دی هم له خزانو ډکده
که ستا پرمخ باندی گلونه اوسى

* * *

ستا پلن ډاگونه دهستیو غیره
ستا سپیری خاوری له سرو سپینو زیاتی
ستا گنځنگلونه کیمیا بوتی دی ټول
آسمان دی ښکلی ځمکه لاگلالی
ښکلی هرات دی د ادب زانگوده
ستا د بامیانو تاریخی نښانې
ښکلیه وطنه ز ماگرا ن وطنه
که ستا پرمخ باندی گلونه میشت دی
ستا مست سیندونه د قدرت نمونی
ستا توری تیری د قیمت نمونی
ستا د لمر وړانگی د ژوندون ذری دی
ستا هر پلوخو دهستی کیسی دی
غزنی دی ناوی دښارونو همده
ښکلی تابلو د شهکارونو همده
ستا هره خنډه له سرو ډکه ده
خپته دی هم له خزانو ډکه ده

* * *

څوك ستالالونه بدخشان كې نمانځي
 ستاگل سرخ باندې مزار ښكلى دى
 په نارنج گل دى ښگرهار مسور دى
 ستاهره خواستره له بلي خوا ده
 سپينه پنبه ده سپينوزرو پشان
 ستادغڼمو ورځ هم لښكلى ده
 ښكليه وطنه زما گران وطنه
 كه دى پرمخ باندې گلونه مېشت دى
 څوك ارغوان دى په پروان كې ستايي
 څوك دى قالينې تر كستان كې ستايي
 ستا كندهار كې د ميوو ميلې دى
 ستا شرق او غرب كې د خوږو ميلې دى
 ستا سره اناوهم د نمانځلو وړ دى
 خواجه انگور دى دستايلو وړ دى
 درنده لمن دى له ميوو ډكه ده
 خپته دى هم له خزانو ډكه ده

* * *

جمهوری دی تل وی

وطنه گران وطنه گل وطنه ښاد او آزاده اوسې تل وطنه !
ته می مورچل ته می بورجل وطنه سر به په تا درکوو خپل وطنه !

* * *

مبارکی د خپلوا کی درکوو دسر لوپی او آبا دی درکوو
روڼی مستقبل مو انتظار وباسی زیری د هسی سېو کالید رکوو

جمهوریت دی اوسه مل وطنه !

وطنه گران وطنه گل وطنه !

* * *

زمونږ شعار دی چی ستاپت به ساتو ستالو پ نښان او حریت به ساتو
ددی کمبختو پلرگنو په خاطر نوی نظام جمهوریت به ساتو

روان به یو دوخت په پل وطنه !

وطنه گران وطنه گل وطنه !

* * *

ټول افغانان یو ستاشه کاره اردو پیغلی ځوانان ستافداکاره اردو
رازقی فخر په دی ځوان اردو کړی ملی قوت ستا وفا داره اردو

د جمهوري دی تبریک بل وطنه !

وطنه گران وطنه گل وطنه !

د سيارزي مين

www.balar.com.af

که می لار پرېزدم آشنايانو ته به څه وایم نو
 د انقلاب وفا دارانو ته به څه وایم نو
 که قربانی ته په مستی او په گډاورنشم
 دخپلی ډلې لیونیا نو ته به څه وایم نو
 که دازپه میڅا نه گرده را نسکوره نه کړم
 د پیمانی انډیوالانو ته به څه وایم نو
 که می په پټ کړی وعدی واپه ترسره نه شی
 د کورو کلی همزو لانو ته به څه وایم نو
 که ددی خلکو په سر تیرتر مال اوسره نه شم
 د ژوند د شمعی پتنگا نو ته به څه وایم نو
 زه به می وینی تو یوم د حق په سپینه لار کی
 کڼه دوخت قهر مانانو ته به څه وایم نو
 دنوی وخت له تقاضونه که په شالار شمه
 دنوی نسل سر بازانو ته به څه وایم نو
 که می مړنه شم ددی لوړ هدف په لوی پړاو کی
 د پاکۍ مینی مینا نو ته به څه وایم نو
 په قوی هوډ چی تل ولاړ یم هغه ځوان یمه زه
 د انقلاب سره چی ځم هغه انسان یمه زه

دمو جو دیت مینه

ای خپلواکی ! په ژوندانه کی د ژوندیو مینی
 ددی نری د ډیرو ښکلو شان هستیو مینی
 ستا هنگامی د ی دجهان په هریو گوټ کی خپری
 ته کله مری ای دانسان ددی خودیو مینی
 دا حرکت او یو یوالی خو له تاخنی دی
 دابتکار او تحول د تاز گیو مینی
 چی دا بشر تر خو ژوندی وی ترهغی به ته یی
 غوره له هری مینی ای دنیکر غیو مینی
 ته دهر چاوینو کی گپه یی بیلی بی کله
 ای د ښکلا او د هنر د رنگینو مینی
 داستا وجود هم روزل کیږی په دی سرو وینو تل
 د قربانیو دشهکار او سر بازیو مینی
 سو له او ا من ستاسپیڅل سی سوغاتونه منم
 دانقلاب مبارزو او د هستیو مینی
 داسر او مال می ستا دپاره چی انسان په تایم
 تابه ورته کړم چی ژوندی په دی جهان په تایم

خپلواکۍ رڼا ده

نه وی دو مړه پلنه ځمکه
خلور خوا وی وی مجهو لی
د دی روڼ افق په غیږ کی
نه مو سکاڼه یی ژړا وی
د دی سستو رو نظا رو کی
په دی سپینو پلو شوکی
نه دادو مړه لوړ آسمان وی
نه هم لوی دو مړه جهان وی
او د سره شفق د لاندی
نه فضا او دا رڼا وی

هر څه وی او هیڅ څه نه وی
په کوم ځای کی چی تیاره وی

* * *

تنکو خو لو کی دغو تیرو
د گلو نو په غنچو کی
طراوت د چمن څه کړی
کیفیت د مینې نه وی
زمز می د څړو بیرو
د نسیم په چلیدو کی
دا زړه وړونکی خندانه وی
که وږمی وی ښکلا نه وی
د گلزار په رنگینو کی
د بلبلو په نغمو کی
بی شنې او بی گډا وی
نه څه ځون او نه نڅا وی

هله مینه ښکلا نه وی
چی په چا چیری تیاره وی

* * *

بی بر کته حرکت وی
هر عمل تشه ایدیا وی
نه ښو رښ نه نوم دکار وی
د خوبو نو په خوبو کی
او درنده شان خاموشی وی
په هستیو کی نیستی وی
او بښتنه نه روز گارو ی
ویده توب او چوپاسرار وی

له هر لورى درونء سكوت وى پروء ء جموء وى اوءءهشء وى
 ز مز موء ء آوا زو كى اخبئل شوى بء هىبء وى
 مر گء ءه وء ءه او سىءه وى
 چى خپره چىءه ءىاره وى

* * *

انسانى ءءرء ولاء وى انر ءى گر ءى وىءى وى
 عمل مء او فكر پء وى ءونء بى نقش او اغىزى وى
 گنجىنو او نعمءو كى نا ءارى او كمبختى وى
 هءه چى هءءه بى احساس شى خوشى ءار او مءبورى وى
 پنبه گو ءه وى لاسءاءوى ءىر مءءوءه ءنگءء وءون وى
 ء حسرء او عمءر ءر منءه انءظار ء بء مر گون وى
 هءءه ءونءبه زىاءى هءه وى

شپى اور هى چى ءىاره وى

* * *

هءه پءه ءىرو شءمىنو هءه پءه بىكلو رنكىنو
 چى بى گءه او نه خوئوى هءه پءه ءى خوشى هسءىو
 زراو شكى چى بو شان وى روغ، ناروغ وى بى ءو پىره
 هءءه هر شوء وى چى اوسى بى ازل او بى ءءىره
 هر عمل ءهان پء زىان وى هره هىءه نو مىءى وى
 بى احساسه غونءى ءونء وى هر بو كار كى نا كا مى وى
 هءءه سر او نه ماغزه وى

چى ءور ءم چىر ءه مىشءه وى

* * *

هسته زړه اونه احساس وی
طبیعت په فنکارۍ کې
خو مفهومه عواطف وی
فکر نه وی عمل نه وی
یو جامد مخلوق انسان وی
مستقبل او ماضی څه کړی
بدبختۍ د هر ملت ده
دا تیاره داسار ت ده

تجويز

ښکلی په مینه دنمانځلو دی نور
 د گل اغزی د ښکلو لو دی نور
 سا قی که څه هم ستا پری خوابد پری
 داتش خمان دار تولوی دی نور
 د بند گي چي تر آبدۀ خلاص شو
 گرده بتان د ماتولو دی نور
 چي تور او سپين ښکاره شی هریو چاته
 داپت حالونه دو یلو دی نور
 د حق پر ځای چي د باطل پیرویو
 داعقاید د پریښو د لو دی نور
 چي ازلی بد مرغی نقش پری دی
 سپړه تندي هم د داغو لودی نور
 چي په وعده باندۀ تر سره تیروی
 دغه یازا ن هم دستایلو دی نور
 چي خپسی په شان نیولی یو
 داسی کسان دور کولو دی نور

د شتمنیو مالګه

زما هیواده دهستی او شتمنومالګه !
 د ډیرو پانګو اوبی سارو ثروتو مالګه !
 د سرو او سپینو ډیر کانونه ستاد تیرو لاندی
 د بدخشان ښکلی لمن دی دلعلونو ډکه
 مستو سیندو منځ کی دی ډیری ملغلری پرتی
 هره څپه یی نو بیشکه سپینو، سرو نه ډکه
 د کو کجی هریو مدو جدر طلا یی تمثیل دی
 د پیچ سیند لار زمر دو له ذرونه ډکه
 دایشیا زړه کی د پیاوړو عظمتو مالګه !
 زما هیواده دهستی او شتمنومالګه !

* * *

په غرو، رغو نو کی دی بوټی له کیمیا نه ډک دی
 د غرو سینو کی دی بی شکه خزانی پر تی دی
 ددی ولس د ژوندانه په دی درانده تاریخ کی
 له افتخاره ځنی ډکی کارنامی پرتی دی
 په جگو ترو تاترو کی دی غیرت چغه ده
 په ابشارو کی دی د ښه ژوند هنگامی پرتی دی
 ای بد خشانه! دلاجور دوخزانو مالګه !
 زما هیواده دهستیو، شتمنومالګه !

* * *

www.libtool.com.cn

ستا ترلاجور دو، زمر دونه څه گران نشته
 له يوه کافې دى داپا نگي ثروتو نه څار شه
 دبد خشان لال دى کيسى دتاريخويادپړى
 نظرى مه شه ستاله نومه عزتونه څار شه
 زمونږ نېستى خو نو زمونږ له وزگار تياځنى دى
 ستاله هستيو دزور گيرو دولتونه څار شه
 مونږ به شتمن شو که کارو کړو دکارو مالکه!
 زما هيواده د هستيو، شتمنو مالکه !

* * *

افسوس د خپلى بېکارى نه وېرى تېرى گرځو
 گنى داسم تاپه دستر خوان کى نعمتونه ډير دى
 زمونږ دازياته ناچارى زمونږ له خپله لاسه
 گنځى په تاكى سو کالى، سعادتونه ډير دى
 د گنځينو د پاسه مونږ که بيوزلا ن اوسېرو
 په بېکارى کى دغه شان مصيبتونه ډير دى
 نن او سبا دى لوړو و دقدرتو مالکه!
 زما هيواده، د هستيو، شتمنو مالکه!

* * *

پښتنو نښتوان

اودنوی وخت زیری

واکیدی شمعی دخیبر او تاتروپه سر
پور ته سری جنه ی شوی د سپین غره او گرنگو په سر
جگی انگازی شوی د بلوخلو پو غرو په سر
هسکی دچترال او دپامیر د سردروپه سر
راغله آوازه په نخیدو دهنګامو سره
مخی ته یی وو تلی پیغلی دزلمو

* * *

لوی افغانستان ځنی کاروان دورورولی راځی
سندته له آمو ځنی پیغام دآزا دی را ځی
هر پښتون خپره غیر انتظار د هر کلیو کړی
زړونو ته الهام د پیری ښی عزیزو لی راځی
بیرته کړی ځوانانو دروازه دخیبر بیرته کړی
لار په لیمو فرش کړی او دزړو ورتو بیرته کړی

* * *

نوک او دوری دبیلته خبری تیری شوی
لا وینی شوی گوی او له زړونه راچاپیری شوی
پورته جنازه داستعمار او اسارت شوله
نوی زمانه ده زړی پښی زیاتی هیری شوی
پاخیږی او مات له یوی مخی ځنځیرونه کړی
وران په ستر یووالی د پورنه فرضی خطونه کړی

* * *

پاکي مو حجرې کړې چې پردې نه دي خپل ځان را ځي
 گرمي موديرې کړې چې انسان کره انسان را ځي
 وباسي له کليو او کورونه د بنمنې نوري
 گوټ چنې جارو کړې چې دنوي ژوند کاروان راځي
 زهر نو کې ځای ورکړې چې ميلمه دي نوي وخت زموږ
 وينې ورته له خوبه نوي ورځي ته شوبخت زموږ

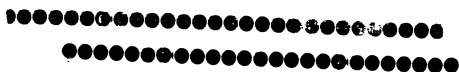
• • •

خوښ اوسي چې نوي تاريخ نوي پديده راوړي
 نوي زمانه موږ ته هم نوي انديښنه را وړي
 گران پښتونستان چې حقيقت و حقيقت به شي
 لويه پښتونخوا به دنړۍ په دي نخچه را ځي
 زيري دي چې نوري موږ ته ښکلي نيکمرغي راځي
 سوله، مساوات وروري، دوستي او خپلواکي راځي

• • •

نو:

يو اوسي، يولاس په يوه خوله او په يوزه اوسي
 وينې اوسي چمتو اوسي آگاه په هريو څه اوسي
 لږ اوږ راغونډه شي يو مرکز ته دوروري په نوم
 تلونکي دوروستي پړاو په لوري لوي واړه او سي
 وټپي د لوي خوشال پگړۍ د پاچا خان په سر
 سيوري «اماني» شي نن د هريوه افغان په سر
 نور پښتونستان نو راز قی! آزاد يدونکي دي
 دانوي جهان مو خا مخا هم جوړ يدو نکي دي

www.libtool.com.cn

دانقلاب ناري

جڻڪه به آرام شمع چي نغمي دانقلاب اورم
 نوي سرو دونه ، تراني دانقلاب آورم
 ده «انقلابي تيوري» جوهر دجنمشوزما»
 جڻم به په ٽوپو چي زمزمي دانقلاب آورم
 دا زما آئين کي ڀير لوي جرم اوبدشرم دي
 لا زبوريزم چي کيسي دانقلاب آورم
 ولي به توفان نه یم په غير دتوفانونو کي
 چغی سره خوا خپي خپي دانقلاب آورم
 کله به سکوت او خاموشي کي اوسيدلای شمع
 جڻڪه آن له تيرو آوازي دانقلاب آورم
 زه هغه نغمه یم چي دحق له خولي ختلي یم
 لاشم سره لمحہ چي کارنا مـسي دانقلاب آورم
 وينس یم هو بنيار یم په خار یم تيار یم
 غرونو او دغونو کي انگـازي دانقلاب آورم
 پور ته شمي ملگرو ! مرحله دنوو نوو ده
 و خوځيري وڀاندي چي ناري ددانقلاب آورم

www.libtool.com.cn

کله چې د جمهوریت په ضد د توری
ارتجاع لو مړنی شومه د سیسې شنه ه
شوه

حق زما پر خوادۍ

دا خلک ډیر دی در دیدلی نور به نه در دینۍ.
چې په عمر و دی رنځیدلی نور به نه رنځیرۍ

که لوبۍ ، تندي ، بی کوری دی هم په دوی تیریرۍ
که بر بند تیا او نا چاری دی هم په دوی تیریرۍ
کومه بلا نه وه چې نه ده رالویدلی پر دوی
که هراړخیزې بد مرغی دی هم په دوی تیریرۍ
دا چې دی ډیر زیات کړیدلی نور به نه کړیرۍ
دا خلک ډیر دی رنځیدلی نور به نه رنځیرۍ

که ناروا او یا زورونه دی هم دوی زغملي
که ډیر غمونه او رېږونه دی هم دوی زغملي
د زر او زرو خا وندا نو پری ډیر رخه کړی دی
که دا زجر و نه عذابو نه دی هم دوی زغملي
چې دی تراوسه نو لیدلی نور به نه نو لیرۍ
دا خلک ډیر دی ځوریدلی نور به نه ځوریرۍ

www.libtool.com.cn

ددوی په سر او په وطن یی ډیری لوبی شوی

په غوښو، وینو او په تن یی ډیری لوبی شوی

حال ددی خلکو دکر کجنی ماضی ښه شاهد دی

په مستقبل او په دی نن یی ډیری لوبی شوی

چی له سیالو دی لوییدلی نور به نه لویږی

دا خلک ډیر دی ځوریدلی نور به نه ځورږی

* * *

نور هغه وخت تللی او بیا تکراریدلای نه شی

هغسی توری دوری شاته ستنیدلای نه شی

هر څه چی وو تیر شول او خلکو هم په هیر وشمیرل

هغه چی شوی دی پخوا خو اوس کیدلای نه شی

که دی دا خلک غولیدلی نور به نه غولږی

که په عمر و دی دریدلی نور به نه دردیږی

* * *

۴

نن ځنکندن په استعمال او استثمار راغلی

په ارتجاع او اسارت دکسات وار راغلی

دزوړ او نوی قانونی مبارزه کی هم نن

توروتیارو پسی دشیپی ، ریاسهار راغلی

څه چی په خلکو دی تیر شوی نور به نه تیرږی

که په عمر و دی دریدلی نو اړ به نه درد یږی

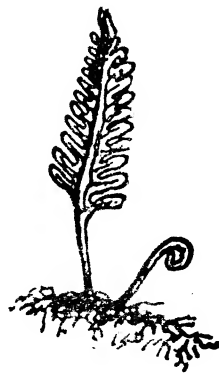
* * *

ددی هیواد ټول دښمنان به رسوا کړي لانور
 مرتجعین او خاینان به رسوا کړي لانور
 لابه ښکاره شی چی دی پټی ډیری توری خیری
 داگوډاگیان او جاسمو سان به رسوا کړي لانور
 که مو وطن دی ډیر خرڅ شوی نور به نه خر څیږی
 که دی داخلک دردیدلی نور به نه دردیږی

* * *

نور نو د خلکو ددی لونه او بچیانو وخت دی
 وطن پالونکو عنصر ونو، شهکارانو وخت دی
 دانقلاب د قافلو سره چی یوځای درومی
 دنوی وخت ددغو سترو انسا نانو وخت دی
 که سپړیتوب دی آزار شوی نور به نه ځور ږی
 که ډیر کور زنده دی وزان شوی نور به نه وړا نیږی

* * *

www.libtool.com.cn

نښې انسان یم

رونې مستقبـل خو به آخـر ورسـی.

ماضی ' یو ځل به ستا گریوان خیری کړم

که شرایطو اشاره څخه وکړه

لکه بریښنا خوبه اسمان خیری کړم

زما ایمان دی چی به دا وخت راشی

ډگۍ ښی چی د جهان خیری کړم

د مستی سیل، تندز اوتالنده یم

توری پر دی به په تو فان خیری کړم

د ټگۍ دام خنګه شکو لای نشم

زه خو لاغرا یم کمبکشان خیری کړم

زه د رڼا په مثال وړا ندی ځمه

لار به منزل ته دکاروا ن خیری کړم

چی خزا نی د نیکمر غو لو خشی شی

د بکان منځ کی به زمان خیری کړم

چی ساتل کیږی په کی کرکی، کینی

زه به دازره د چاپه شان خیری کړم

چی می منځ شاته اړوی لـــه وړاندی

نو به د هغه چا اعلان خیری کړم

دنن انسان یمه جهان بیرنم

لکه خپل ځان هسی انسان پیژنم

رازمنه آشنا

قسم په سر د ښکلی یار کومه
 چې په جنون می افتخار کو مه
 و خته ! پوره می ښکلی هیلې ژر کړه
 چې زه هم تاغوندی تلوار کو مه
 چې تلوسی می تخنوی خیالونه
 دچا را تگ ته انتظار کو مه
 آشنا ! ښه پوه شه وار خطا نه یمه
 بیرمه می شته خوییا هم وار کو مه
 په دی چوپتیا باندی می مه تیروځه
 کاروان ته ناست یمه او څار کو مه
 دا می و عده ده دنړی په وړاندی
 چې به دکار دپاره کار کو مه
 لا سونه کلک راکړه رازمنه آشنا!
 مینه دژوند په نوی لار کو مه

www.libtool.com.cn

د شاعر لنډه پيژندنه

نوم يې محمد صديق تخلص يې «رازقي» نړيوال دېلار نوم يې عبدالرازق په ۱۳۲۰ لمريز کال د کونړ وڼو ولايت د نرنګ د کلي به يوه بزگره کورنۍ کې زېږيدلې دى.

لومړنۍ زده کړه يې تر ۱۳۳۷ کاله دهغه سيمې په ليسو کې سرته رسولې اود لوړو زده کړو د پاي ته رسولو په خاطر په همدغه کال که څه هم ادبي او هنري استعداد يې درلود په حربې ښوونځي کې شامل شو چې په ۱۳۴۳ کال کې يې له نو مړۍ ښوونځي څخه يې په ډير ښه درجه (بکلوريا) بری ليک واخيست او په ۱۳۴۶ کال کې د کيميا په څانګه کې

د حربې پو هنتون د کيميا او انجنيرۍ له پوهنځي څخه په خورا ښه درجه په ليسانس اخستلو بريالى شو. او اوس د گران هيواد د واقعي لوړتيا او پرمختګ په آرزو د ملي نوا ميسودساتلو په لار کې د جمهوري ملي پېرغ د لاندې د جمهوري دولت د وسله وال پوځ د يو کتابتون د امر په حيث په خورا ايماندارۍ او مينه خپله سپيڅلې وظيفه اجرا کوي.

په شعر ويلو يعنې د ادب سره يې هغه وخت مينه پيدا شوې ده چې لپه ښوونځي کې نه و داخل شوی اود مطبوعاتې سابقې څخه يې نژدې دوه ويشت کاله تيريزې چې دده د عمر تر نيما يې زياته برخه نيسي.

ښاغلی رازقی ته ځان د ټولو لسی آینه ښکاري او په ذهن کې یې د حقیقت هغه وخت ښه خلا وکړی چې ځان په خپله ټولنه کې په خپله څیر ه وگوري.

www.libtool.com.cn

دی وایی چې: «هنر او ادب د پوره چا شخصي مال نه دی او نه یوازې د هنرمند او ادیب پورې اړه لري بلکه دده د ټولنې پورې هم مربوط دی او حتی دی یې د ټولو نړۍ والو فرهنګي میراث بولي».

په باندنيو ژبو کې په روسي، پوهنیزې او دانګلیسي او عربی سره هم یوڅه آشنا دی.

د پښتو ژبې پرته په دري هم موفقانه لیکنې کولای شي. خاڅ چې هیوادونه یې لیدلای نه دی خود د پړو دغو هیوادونو د کلتور او نورو څیرو سره څه ناڅه بلدتیا لري.

په ادبي برخو کې یې تراوسه د یرزیات آثار لیکلي دي چې زیاته برخه یې اشعار دي. په دې اټکل دده د کتابونو شمیر تر څلوېښتو آلبومونو زیاتېږي.

د ځینو ملحو ظاتو له کبله (که څه هم د پیری ادبي جایزې یې وې دي) تر اوسه دده د آثارو هیڅ یوه مجموعنه نه ده خپره شوی.

نوموړې داشعارو پرته په داستان، ناول، فلسفې، ادبي او نورو مقالو، وچیزو، ادبي پارچو او داسې نورو موضوعگانو په لیکلو کې هم ښه لاس لري.

ښاغلی رازقی پوره باور لري چې دده آثار به جاویداني پاتې شي داځکه دی حتی دخپل وخته وړا ندی ماحول سره آشنا دی او لیکنې پری کوي. رحمت «خیرزوی»

دښاغلو لوستونکو څخه هيله کيږي
چې د کتاب تر لوستلو دمخه لاندني

غلطي سمې کړي
www.libtool.com.cn

کړنښه	مخ	سم	ناسم
۴	۲	که	۱- کي
۱۰	۴	سرور	۲- سرود
۱۰	۵	برياليتوبه	۳- برياليتوبه
۷	۵	خوښوي	۴- خوښوي
۴	۶	خراسان	۵- خردسان
۱۲	۶	کاروان	۶- کارودن
۱۱	۱۵	ښکاره	۷- ښکاره
۱۲	۱۷	ډير	۸- ډر
۱۲	۱۹	اوسي	۹- اوسسي
۵	۲۱	درگوم	۱۰- ورگوم
۴	۲۲	رمن	۱۱- زمز
۳	۲۴	برېښتيا	۱۲- برېښتيا
۸	۲۸	بدلونونه	۱۳- بدلونونه
۴	۲۹	لکه	۱۴- که
۱۰	۳۱	درنه	۱۵- رڼه
۱۵	۳۳	سرور	۱۶- ور
۱۱	۳۹	ستاسي	۱۷- ستاسي
۷	۵۵	دزلهوسره	۱۸- دزلهو
۱۰	۵۶	راوړي	۱۹- رځي
۶	۵۷	ډار	۲۰- دا

www.libtool.com.cn

خپرونکی: ژوندون
مېتمم: رحمت «خير زوی»
د چاپ شمیر: ۵۰۰ ټوکه

اندیشمندی

دوروری، برابریو ښکلی ښکلی اندیشمندی یم
دمحبت اود دوستیو ښی سمپڅلی اندیشمندی یم
دلوړ تیا او سو کالیو لا منلی اندیشمندی یم
زه دسو لی، آزادیو پر مختللی اندیشمندی یم
دچین په نوم چی نوی پیغا مونه راسره دی
دانسان په خاطر لوړ لوړ ار مانو نه راسره دی